

σιος τῆς συζύγου του τὴν πατρικὴν αὐτῆς κληρονομίαν ἐν 69 - 71. Τὸ παρὸν μαρτυρεῖ ὅτι οὗτος ἐν ἔτει 1834 ἦτο εἰρηνοδίκης Σίφνου. Οὗτος προφανῶς εἶχε διορισθῇ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων τῆς 21 Ἰανουαρίου (2 Φεβρουαρίου) 1834. Ὁ Γρηγόριος Μπιρμεδάκης εἶναι ἄγνωστος, τοῦναντίον ὅμως ὁ Ν. Χρυσόγελος, περὶ οὗ ὄρα 69 - 71, ὁ ἀντὶ τοῦ πρώτου ὑπογράφων.

Τὸ ἔγγραφον εἶναι ἰδιωτικόν.

- 1 *Ελαβεν ὁ ὑποφαινόμενος Κ(υρι)ο(ς) Γρηγόρης Μπιρμε-
- 2 δάκης παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου Σίφνου κυρίου Ἀποστολάκη
- 3 Γρυπάρη, δραχμὰς διακοσίας πενήντα ἕξ Δρ.: 256.—
- 4 κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 ἀποφάσεως ἐκδοθείσης
- 5 παρὰ τοῦ Εἰρηνοδικείου τὴν αὖν Μαΐου 1834. καὶ δίδει τὸ παρὸν
- 6 εἰς ἔνδειξιν.
- 7 Ἐν Σίφνῳ τῇ 6: Μαΐου: 1834

8 Διὰ τὸν Κον Γρηγόρη Μπιρμεδάκην

- 2^α Χ. 9 ὁ ἡγούμενος ἰωσήφ μάρτυς Ν. Χρυσόγελος
3^η Χ. 10 Μ. Βάος μαρτυρῶ

81 - 95

Τὰ ἐπόμενα δέκα πέντε ἔγγραφα ἀπεχώρισα ἐκ τοῦ ὅλου ἀρχείου τῆς οἰκογενείας Γρυπάρη, ἵν' ἀποτελέσουν οἶονεὶ δεύτερον, ἔλασσαν ὅμως τμῆμα αὐτοῦ, ὡς συνδεόμενα μὲ τὴν δραῖσιν ἐνὸς μόνου μέλους ταύτης, τοῦ Ἀγαπίου μητροπολίτου Κυζίκου. Αὕτη ἐμφανίζεται ἀρχομένη ἅμα τῇ ἀποκαταστάσει αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του ταύτη, ὅπου καὶ ἀπεβίωσεν. Ὑπῆρξε δὲ ὁ Ἀγάπιος, ὡς ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων ἀποδεικνύεται, ὁ ἐπιφανέστερος τοῦ διὰ τοῦ παρόντος ἀρχείου ἀποκαλυπτομένου κλάδου τῆς οἰκογενείας Γρυπάρη. Οὗτος εἶχε καὶ ἕτερον ἀδελφὸν ἱερωμένον, τὸν Χρυσάνθου μητροπολίτην Σηλυβρίας, τὴν ὑπαρξιν τοῦ ὁποίου τὸ 88 ὄχι μόνον μαρτυρεῖ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι προαπεβίωσε καὶ δὴ ὄχι μόνον αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν Γρυπάρη. Ὅτι δὲ ὑπῆρξεν ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαπίου ρητῶς ἀναφέρει τὸ ἔγγραφον, ἀποκαλοῦν τοῦτον «αὐτάδελφον» ἐκείνου (στίχ. 8). Ἀτυχῶς ὅμως οὐδεμίαν ἄλλην μαρτυρίαν, πλὴν τῆς περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χρυσάνθου, περιέσωσε τὸ παρὸν ἀρχεῖον, καίτοι τὰ ἐν στίχῳ 11 τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου λεγόμενα ἀφίνουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οὗτος κατέλιπε διαθήκην. Ἐκ τοῦ ἐπὶ μέρους δὲ τούτου ἀρχείου τοῦ Ἀγαπίου πληροφορούμεθα ὅτι οὗτος, πλὴν τοῦ Ἀντωνίου, εἶχε καὶ ἑτέρας δύο ἀδελφάς. Τὴν Μαρίαν σύζυγον Γεωργίου Δε-

πάστα (92) καὶ τὴν Καλλίτζαν, σύζυγον Κωνσταντίνου Ἀλιμπέρτη ἢ Πίκουλου (93). Ἐκ τῆς ἐξοφλητικῆς μάλιστα ἀποδείξεως 92 προκύπτει, ὅτι ἡ Μαρία εἶχε καὶ υἱόν, ἐνήλικον προφανῶς κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀγαπίου, τὸν Λεονάρδον, ὃν διώρισε πληρεξούσιον αὐτῆς, ἵνα παραλάβῃ παρὰ τοῦ ἐκτελεστοῦ τῆς διαθήκης ἀνεψιοῦ της, ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀντωνίου Νικολάκη, τὰ καταλειφθέντα αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Ἀγαπίου. Οὗτος οὐχὶ τὸ πρῶτον διὰ τῆς δωρεᾶς 85 ἦλθεν ἄρωγός εἰς τὴν πατρίδα του. Τοῦτο μαρτυρεῖ ὁ στίχος 5 τοῦ ἐγγράφου τούτου, ἀναφέρει δὲ ὁ Κ. ΓΚΙΩΝ, *Ἱστορία τῆς νήσου Σίφνου*, Σῦρος 1876, σελ. κ', ὅστις φέρει ὡς βοηθήσαντα τὴν Σχολὴν τῆς Σίφνου καὶ τὸν Χρῦσανθον. Εἰς τὴν αὐτὴν ἄλλως τε Σχολὴν εἶχε συνεισφέρει καὶ ἐν ἔτει 1784 ὁ Ἀγάπιος 500 γρόσια, ὡς ἐμφαίνει ὁ ὑπὸ τοῦ Κ. ΓΚΙΩΝ, αὐτόθι, σελ. ιθ', δημοσιευόμενος ἀποσπασματικῶς ἐκ τοῦ Κώδικος ταύτης κατάλογος εἰσφορῶν. Ἀπεβίωσε δὲ ὁ Ἀγάπιος ἐν ἔτει 1794 (89) μετὰ δίμηνον ἀσθένειαν (94).

81

Ἀποδεικτικὸν γράμμα

Χάρτης δίφυλλος
0,360×0,258

1780, Νοεμβρίου 1η
Κωνσταντινούπολις

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου Γερασίμου καὶ τὴν ἀποκατάστασιν εἰς τὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως ταύτης τοῦ Ἀγαπίου, ἐπὶ πλεόν τοῦ χρόνου τῆς μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας Κυζίκου τοῦ ἀναγραφομένου ἐν τῷ Κώδικι αὐτῆς, ἐνεφανίσθησαν καὶ ἄλλα χρεῖ, στηριζόμενα εἰς αὐλικὰς ὁμολογίας τοῦ ἀποβιώσαντος τέως μητροπολίτου καὶ ἀνερχόμενα εἰς δέκα ἐννέα χιλιάδες γρόσια. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐπληρώθησαν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ μητροπολιτικοῦ κοινοῦ, παρεκλήθη ὁ Ἀγάπιος ὅπως ἔλθῃ ἄρωγός ἐξ ἰδίων, καίτοι οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἶχε πρὸς τοῦτο, ἅτε καταβαλὼν ἤδη ὁλόκληρον τὸ ποσόν, ὅπερ εἶχε συμφωνηθῇ νὰ καταβάλῃ ἐπὶ τῇ μεταθέσει αὐτοῦ εἰς τὴν νέαν του ταύτην ἔδραν τῆς Κυζίκου, δοθέντος αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ καὶ πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ ἐξοφλητικοῦ γραμματος. Ὁ Ἀγάπιος κατ' ἀρχὰς ἡρνήθη, προβάλλων ὡς δικαιολογίαν τόσον τὸ γεγονός ὅτι εἶχεν ἤδη καταβάλῃ τὰ ποσά, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο μνεία, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου καὶ τὴν ἰδικήν του. Τέλος, πιεσθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων του τέως καὶ νῦν διαχειριστῶν τῆς περιουσίας τοῦ κοινοῦ, ἐδέχθη ὅπως καταβάλῃ τὸ ὑπ' αὐτῶν κριθὲν εὐλογον ποσὸν τῶν τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων γροσίων. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο ὄντως κατεβλήθη εἰς τὸ κοινὸν ὑπὸ τοῦ Χοιζᾶ Ὠλάνη σεράφη. Κατόπιν τούτου παρεδόθησαν εἰς τὸν Ἀγάπιον ἐσχισμέναι ὁμολογίαι, ἀντιπροσωπεύουσαι ποσὸν δέκα πέντε χιλιάδων γροσίων, εἰς τὰς ὁποίας προστετέθη καὶ ἄλλη ὁμολογία ἐπ' ὀνόματι Βελπῇ ἐφένδη, ἀντιπροσωπεύουσα ποσὸν δύο χιλιάδων γροσίων, ἥτις ἐπίσης παρεδόθη εἰς τὸν Ἀγάπιον ἐσχισμένη. Κατόπιν τῆς γενομένης ὑπ' αὐτοῦ καὶ δευτέρας ταύτης καταβολῆς

ἐξ ἰδίων πρὸς τὸ κοινόν, ἐπὶ τῇ μεταθέσει αὐτοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν Κυζίκου, ὁ Ἀγάπιος ἀπαλλάσσεται ἐφεξῆς πάσης οἰασδῆποτε ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολήν, καθὼς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως ἐτησίου *ξεπεσμοῦ* ἐπὶ διετίαν ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ παρόντος. Μετὰ τὴν παρέλευσιν ταύτης, ἦτοι εἰς τὸ τέλος τοῦ τρίτου ἔτους, θὰ καταβάλῃ διακόσια πενήκοντα γρόσια ἐτησίως, συμφώνως πρὸς τὴν ἔκτοτε ἰσχύουσαν πατριαρχικὴν συνοδικὴν ἐντολὴν περὶ τοῦ ἐτησίου *ξεπεσμοῦ* τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας Κυζίκου. Διὸ εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῇ ἀσφάλειαν συνετάχθη τὸ παρὸν ἐνυπόγραφον ἀποδεικτικὸν γράμμα, κεκυρωμένον παρὰ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου αὐθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γαβριήλ, ἐσφραγισμένον διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ κώδικος καὶ ὑπογεγραμμένον ἰδιοχείρως παρὰ τῶν ναζιρηδων καὶ ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ, ὅπερ δίδεται εἰς τὴν αὐτοῦ πανιερότητα τὸν μητροπολίτην Ἀγάπιον.

Ὡς μαρτυρεῖ ἡ ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ *Τὰ λυτὰ ἔγγραφα τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης 1676 - 1808*, Θεσσαλονίκη 1951, σελ. 26, 3 (τῆς 22 Φεβρουαρίου 1778) δημοσιευομένη ἐπιστολὴ τοῦ παρὰ τῷ Ἀγίῳ Νικομηδεῖας Καλλινίκου, εἰς τὸν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Κυζίκου Γερασίμου, ἐπισυμβάντος τὴν 18 Φεβρουαρίου 1778, κενωθέντα θρόνον τῆς μητροπόλεως ταύτης, προήχθη, μετατεθεὶς ἐκ Σερρών, ὁ Ἀγάπιος Γρυπάρης. Ἐπὶ τῷ γεγονότι μάλιστα τούτῳ, οὗτος διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 43, 27 (ἐφ' ἧς καὶ σημείωσιν τοῦ ἐκδότου, αὐτόθι), δημοσιευομένης ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1778 ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης, ἐκφράζει τὴν χαρὰν του διὰ τὴν μετάθεσιν λόγῳ τοῦ προβιβασμοῦ του καὶ τὴν λύπην του, διότι ἀπεχωρίσθη ἐνὸς καλοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἀστυγείτονος μετὰ τοῦ ὁποίου συνηντιῶντο εἰς τὸ Τσαοὺς μοναστήρι. Συνυπέγραψε δὲ ὁ Ἀγάπιος ἐν τῇ ἰδιότητί του ὡς Συνοδικοῦ, ἐπὶ πατριάρχου Γαβριήλ, ἐν ἔτει 1785, τὸ περὶ καθαιρέσεως τοῦ Βενεδίκτου καὶ ἀναρρήσεως τοῦ Ἀθανασίου ὡς μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Λεβαδεῖας συνοδικὸν γράμμα, δημοσιευόμενον ὑπὸ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, 1, 2^α ἔκδ., Ἀθῆναι 1891, σελ. 168 ἐπ.

Αἱ καταβολαὶ περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ἔγγραφον ἠδύναντο νὰ εἶναι δύο εἰδῶν, ἦτοι καταβολαὶ γενόμεναι ὑπὸ τοῦ Ἀγαπίου διὰ τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν Κυζίκου ἢ καταβολαὶ ἔναντι ὀφειλῶν τῆς μητροπόλεως ταύτης πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον.

Αἱ πρῶται δὲν ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Μ. ΓΕΔΕΩΝ ἐν Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, 2, Ἀθῆναι 1890, σελ. 257, ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀθηνῶν Βαρθολομαῖος κατέβαλεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἐπὶ τῷ διορισμῷ αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχίας τοῦ Σαμουήλ Χατζερῆ κατὰ τὸ 1763 - 1764, 11.486 γρόσια δι' ὅλα τὰ δικαιώματα, ἅτινα ἐλάμβανον τὸ Ταμεῖον, ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη ὑπῆρξεν ἀναγκαία, διότι, ὅτε ἀνέλαβε τὴν πατριαρχίαν ὁ Σαμουήλ, εὗρε τὸ Κοινὸν χρεωμένον

μέ 900 πουνγγιά, οὐ ἔνεκα ὅχι μόνον ἐζήτει καὶ ἐλάμβανε χρήματα παρὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διοριζομένων, ἀλλὰ καὶ γενικῶς, πρὸς μείωσιν τοῦ χρέους, εὔρε πρόσφορον μέσον τὸν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἔρανον (ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ, *Τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν (1453-1789) ἐκδιδόντος Ἀρχ. Γερμανοῦ Ἀφθονίδου*, Κωνσταντινούπολις 1870, σελ. 515). Πλὴν τῆς περιπτώσεως τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλων χορηγιῶν νεωστὶ χειροτονουμένων ἢ μετατιθεμένων μητροπολιτῶν μνημονεύει (αὐτόθι) ὁ Μ. ΓΕΔΕΩΝ. Οὐχὶ δὲ σπάνιον φαινόμενον ἦτο καὶ ὁ ἔρανος παρὰ τῶν ἀρχιερέων.

Αἱ δευτέραι καταβολαὶ ἠδύναντο νὰ εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ἔναντι ὀφειλῶν τῶν μητροπόλεων πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον. Ἡ ὑπαρξὶς τούτων, καλουμένων *αὐλικῶν*, μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, ἔνθ' ἄνωτ., 3, Ἀθῆναι 1892, σελ. 135, δημοσιευομένου «Καταλόγου χρεῶν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον, 1825, Ἀπριλίου 8», ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἐγγράφων. Αἴφνης, ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ (σελ. 62, 4) δημοσιευομένῃ ἀπὸ 3 Μαΐου 1785 ἐπιστολῇ τοῦ Καμπανίας Θεοφίλου πρὸς τὸν πρωτοσύγγελον τοῦ Θεσσαλονίκης Θεόφιλον, δι' ἧς τῷ ἀναγγέλλει ὅτι ἐπέστειλε πρὸς τὸν προϊστάμενόν του μητροπολίτην συνιστῶν τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὸν κενὸν θρόνον Σερβίων καὶ Κοζάνης· γράφει (στίχ. 16-26): *Πρῶτον, ἀγαπητέ, πρέπει νὰ στοχασθῆς καὶ ἐν πληροφορίᾳ τὸ χρέος τῆς ἐπαρχίας, πόσον δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν, πόσον ἰδιαίτερον ἐν Σερβίοις, ἐν Κοζάνῃ, ἐν Καλιαρίοις καὶ ἐν ἄλλοις ὡσὰν ὁποῦ αὐτὸς ὁ μακαρίτης κατεμπέδευσεν αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν μὲ τὰς ἐξ ἀρχῆς τῆς ἀρχιερατείας του περὶ τὰ κοσμικὰ συγχύσεως καὶ κανγάδες διὰ τὰ κοιζιαμπασιλίκια καὶ τὴν κατεχρέωσε διὰ νὰ κάμνη ὅσα ἤθελε. Δεύτερον πρέπει νὰ συμπεράνης, ὅτι αὐτὰ τὰ τριάκοντα δύο πουνγγεῖα δὲν τὰ ἔδωκαν οἱ ἀπὸ πόλεως ἄρχοντες τῷ Ἰγνατίῳ, ἀλλὰ τῇ Ἐπαρχίᾳ. Καὶ ὁποῖος ἤθελε διαδεχθῇ τὸν ἀποθανόντα, θέλει διαδεχθῇ καὶ αὐτὸ τὸ χρέος καὶ ἐξ ἀνάγκης αὐτὸς θέλει καὶ τὰ πληρώσει. Ἐν ἄλλῃ ἐπίσης ἐπιστολῇ, δημοσιευομένῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 109, 3, ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1794, τοῦ ἐπισκόπου Σερβίων καὶ Κοζάνης Θεοφίλου πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης — προσφωνούμενον ἐπίσης Παναγιώτατον, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων Θεσσαλονίκης μόνον καὶ τῶν Ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ (βλέπε Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗΝ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 19, ἐν σημειώσει, καὶ σελ. 29, ἐπίσης καὶ τοὺς εἰς οὓς οὗτος παραπέμπει) — οὗτος κάμνει λόγον περὶ χρέους ἐξ αὐλικῶν ὁμολογιῶν: *εἶδοποιῶ τῇ ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, ὅτι μετὰ πάσης μου ἐτοιμότητος καὶ προθυμί(ας) ποιήσας, ὡς ἠδυνήθην, ἐν καθαρῷ καταστίχῳ τὴν καταγραφὴν τοῦ δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν χρέους τῆς κατ' ἐμὲ ταπεινῆς παροικί(ας), ὅσον δηλ. εὐρέθη παλαιόν, ὅτε τὴν ἀνεδέχθην, καὶ ὅσον σὺν ἐκείνῳ προσετέθη κατὰ τὴν ἀρχιερατείαν μου καὶ ἐξ αὐτοῦ ὅσον ἐξωφλήθη μέχρι σήμερον καὶ ὅσον μένει, ὡς θέλει πληροφορηθῇ ἐντελῶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ καταστίχου...* (στίχ. 17-23). Ὁμοίως ἐν ἐπιστολῇ τοῦ ἰδίου πρὸς τὸν αὐτόν, ἐν Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 113, 6 (ἄνευ χρονολογίας), ἐν ἣ ἐἰδοποιεῖ ὅτι: *ἔστειλα εἰς Θεσσαλονίκ(ην) πρὸς τὸν κύ(ριον) Ἰωάννην Γούτα Κανταζιόγλου... γρόσια ἐπτακόσια, γράφων τῇ εὐγενείᾳ του, ὅπου νὰ φροντίσῃ τάχι-**

στα διὰ πολίτης νὰ τὰ ἐμβάσῃ εἰς Πόλιν, καὶ νὰ μετρηθοῦν τῇ αὐτῇ Παναγιότητι, τὰ ὁποῖα ἄσπρα εἶναι τὰ διάφορα τῶν αὐτόθι αὐλικῶν χρεῶν μου (στίχ. 2-6), καθιστᾷ δ' ἐπὶ πλεον γνωστόν: ὅτι μὲ τὸ νὰ εἶχον παρακαλέσει πρὸ καιροῦ τὸν ἴδιον κὺρ Ἰωάννην, ὅπου μὲ τὴν συνδρομὴν τῆς εὐγενείας του νὰ μετατεθοῦν μερικὰ ἄσπρα αὐλικῶν ὁμολογιῶν μου ἀπὸ τὰ αὐτόθι εἰς Θεσσαλονίκην, τὸ μὲν διὰ τὸ ἐλαφρότερον τοῦ τόκου (στίχ. 7-11) κλπ. Ὁμοίως περίληψιν ἐπιστολῆς, αὐτόθι, σελ. 117, 11 (τῆς 4 Ἀπριλίου 1799). Τὰ χρέη ταῦτα ἐδημιουργοῦντο λόγῳ μὴ καταβολῆς τῶν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον εἰσφορῶν τῶν μητροπολιτῶν, εἰς ἃς βεβαίως περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἐκ τῶν ζητομοιρίων. Ταῦτα μνημονεύονται συχνῶς εἰς τὰ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἀπευθυνόμενα καὶ εἰς ἄλλα ἔγγραφα, ἐξ ὧν χάριν παραδείγματος μνημονεύω τὰ ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἄνωτ., δημοσιευόμενα ὁλόκληρα ἢ ἐν περιλήψει ἐν σελ. 26, 3 (22 Φεβρουαρίου 1788), σελ. 56, 2 (ἄνευ χρονολογίας) καὶ ἐν σελ. 115 ἐπ. ἔγγραφα, 8 (17 Φεβρουαρίου 1797), 10 (9 Φεβρουαρίου 1798), 11 Β (4 Ἀπριλίου 1799), 12 (Νοεμβρίου 1799), 13 Α (19 Δεκεμβρίου 1799), 14 (23 Φεβρουαρίου 1800). Περὶ τῶν ζητομοιρίων βλέπε καὶ *Σύνοψιν τοῦ κώδικος τῆς ἐπισκοπῆς Δρυϊνουπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου* τοῦ ἔτους 1760 δημοσιευομένην ὑπὸ Π. ΠΟΥΛΙΤΣΑ, ἐν «Ἑπειρωτικά Χρονικά», 5, 1930, τεῦχος Α' καὶ Β', σελ. 83, ἐν ᾗ σημειοῦται ὅτι: ... «Σημειοῦμεν ὅτι τὸ κατ' ἔτος διδόμενον ζητομοίριον ἐκ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης Δρυϊνουπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν ἦτο γρόσια γερὰ τριακόσια...». Ὡς δὲ μοὶ ἀνακοινοῖ ὁ φίλος κ. Ι. ΚΑΛΛΕΡΗΣ, τὸ ζητομοίριον ἀναφέρεται μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἐν Ε. DE HURMUZAKI, *Documente privitoare la Istoria Românilor*, 14, II, Bucuresti, 1090 (τοῦ ἔτους 1738). Ἡ σημασία δὲ κατὰ τὸν κ. ΚΑΛΛΕΡΗΝ εἶναι σαφής. Κατ' αὐτὸν ἡ γραφὴ ζητομοίρι ἀσφαλῶς κατὰ παρετυμολογίαν πρὸς τὸ μοῖρα=μερτικό. Πιθανόν, ἂν ἡ λέξις εἶναι σύνθετος, νὰ πρόκηται εἰς τὸ β' συνθετικὸν ἢ τουρκικὴ λέξις *μιρι*=φόρος διδόμενος εἰς τὸ Κράτος ἢ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Ὅποτε τὸ πρῶτον συνθετικὸν δὲν δύναται νὰ εἶναι οὔτε τουρκικὸν οὔτε τὸ ζητῶ. Βλέπε ἐπίσης Α. ΛΙΓΝΟΥ, *Ἀρχεῖον τῆς Κοινότητος Ὑδρας 1778-1832*, 1, Πειραιεὺς 1921, σελ. 142, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἔτους Αψήη^ο καὶ σελ. 152, τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ τῆς αὐτῆς προελεύσεως ὁμοίως αὐτόθι, 2, Πειραιεὺς 1921, σελ. 63. Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 2, 4, τοῦ ἔτους 1757, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ ζητομοίρια οἱ Πατριάρχαι, πρὸς κάλυψιν ἀναγκῶν, ἐζήτουν ἐνίοτε προκαταβολικῶς καὶ δὴ ἐπιτακτικῶς, ὥς τόσον παραστατικῶς ἀποκαλύπτει ἡ ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 109, 2, δημοσιευομένη ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1793 ἐπιστολή. Ταῦτα, καλούμενα καὶ ζητεῖαι ἦσαν τὸ χρηματικὸν ποσὸν ὅπερ ἕκαστος ἀρχιερεὺς κατέβαλλεν ἐτησίως εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς κάλυψιν τῶν πολυαρίθμων χρεῶν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως (βλέπε Μ. ΓΕΔΕΩΝ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 252). Φαίνεται δὲ ὅτι δὲν διέφερον οὐσιωδῶς τῶν ζητομοιρίων τὰ *φιλότιμα*, ὥς θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐκ τοῦ ἔγγράφου τοῦ δημοσιευομένου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Π. ΠΟΥΛΙΤΣΑ, ἐνθ' ἄνωτ.,

σελ. 81, όπου ταῦτα ἀποτελοῦν εἰσφορὰς καταβαλλομένας πρὸς τοὺς ἐπισκόπους. Τὰ φιλότιμα, ἄλλωστε, ταῦτα, μνημονεύονται ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ζητείας, (περὶ ὧν κατωτέρω), ἐν Α. ΛΙΓΝΟΥ, *Ἀρχεῖον τῆς Κοινότητος Ὑδρας 1778-1832*, 2, Πειραιεὺς 1921, σελ. 63, τοῦ ἔτους 1803, ὡς δικαιώματα τῶν ἐπισκόπων: . . . παρέχοντες (ἐνν.: αὐτῷ) μεθ' ἐτοιμότητος πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ δικαιώματα καὶ εἰσοδήματα . . . κανονικὰ δηλονότι, ἐμβατικά, φιλότιμα, ζητείας . . ., ἐνθ' ἐν «Μακεδονικά», 2, 1953, ΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, *Διάφορα ἔγγραφα τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας*, σελ. 685, 9, τοῦ ἔτους 1845, ἀναφέρεται προκειμένου περὶ χειροτονηθέντος ἱερέως, ὅτι: *χρεωστεῖ νὰ πολιτεύεται ἱερατικῶς . . . καὶ νὰ προσφέρῃ τῷ κατὰ καιρὸν Ἀρχιερεῖ . . . καὶ νὰ πληρώνῃ κατ' ἔτος τὸ εἰθισμένον φιλότιμον τῶν κανονικῶν*. Καὶ εἶχον βεβαίως ποικίλα καὶ ἐνίοτε ἱκανὰ εἰσοδήματα οἱ ἀρχιεπίσκοποι καὶ οἱ μητροπολίται (Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων*, 2, 1890, σελ. 168 ἐπ.· Α. ΜΑΜΟΥΚΑ, *Τὰ κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος*, 11, Ἀθῆναι 1852, σελ. 308, ἐρώτημα ΚΓ'· ἐπιστολὴν Δ. Μπεκέλλα δημοσιευομένην ὑπὸ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 31, 2, τοῦ 1784 κλπ.· *μπεράτι* (αὐτόθι, σελ. 78, 45). Παρὰ ταῦτα ἔκτακτοι εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὸ ὀθωμανικὸν ταμεῖον, τὰς τοπικὰς ἀρχάς, ἀλλ' οὐχὶ σπανίως σπατάλαι καὶ κακὴ διαχείρισις, ἔκαμpton τὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν ἀντοχὴν καὶ ἐβύθιζον τὰς ἐπαρχίας εἰς χρέη, ἅτινα ἐν κατακλείδι ἐκαλεῖτο νὰ καταβάλῃ τὸ χριστεπώννυμον πλήρωμα. Βλέπε Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 68, 16, συγχαρητήριον ἐπιστολὴν διαφόρων Κοζανιτῶν πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Σερβίων καὶ Κοζάνης Θεόφιλον ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ του, τῆς 22 Μαΐου 1785, ἐν ἣ οὗτοι λέγουσιν ὅτι: *Ἀκούομεν ὅμως ὅτι ὁ Παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης (δηλ. ὁ Θεσσαλονίκης), . . . νὰ σᾶς ἐπεφόρτισε τὴν ἐπαρχίαν μὲ φορτίον δυσβάστακτον καὶ νὰ κατέβαλε διὰ τὴν ἐπαρχίαν ὑπὲρ τὰ τριάκοντα πονγγεῖα . . . καὶ προσθέτουσιν ὅτι: καὶ ἂν ἀληθὲς τοῦτο, μᾶς κατοφαίνεται, διότι δυσκόλως θέλει ἡμπορέσει νὰ βαστάσῃ τόσον βάρος, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐπαρχία ὅλη εἶναι χαλασμένη καὶ μάλιστα ἡ Κοζάνη ὅπου ἦταν τὸ ἥμισυ τῆς Ἐπαρχίας . . . εἶναι . . . εἰς δυστυχίαν ἄκραν . . .* (στίχ. 13 - 21)· ἐπίσης ἔγγραφον περὶ προαγωγῆς τῆς Ἐπισκοπῆς Διαυλίας καὶ Ταλαντίου εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν τοῦ ἔτους 1653, δημοσιευόμενον ὑπὸ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Μνημεῖα*, 2, Ἀθῆναι 1890, σελ. 275 ἐπ.. Παραλλήλως πρὸς τὰς πατριαρχικάς, ὑπῆρχον καὶ αἱ τοπικαὶ ζητεῖαι, αἵτινες προωρίζοντο διὰ τὸ Ταμεῖον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, δι' οὗ εἴτα ἐπληροῦτο καὶ τὸ πατριαρχικόν. Παράδειγμα ἀρχιερατικῆς ζητείας βλέπε ἐν Σ. ΣΚΟΠΕΤΕΑ, *Ἐγγραφα ἰδιωτικὰ ἐκ Μάνης τῶν ἐτῶν 1547-1830*, Ἀθῆναι 1950, σελ. 100, LXII (τοῦ πρὸ τοῦ 1681 ἔτους (= Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τευχ. 3, 1950). Δικαίωμα τοπικῆς ζητείας παρέχει ἡ Πατριαρχικὴ προᾶξις Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ' τοῦ ἔτους 1846 (στίχ. 26), δι' ἧς διορίζεται Μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας Στρωμνίτης ὁ Ἀνθιμος ἐν «Μακεδονικά», 1, 1940, σελ. 281 ἐπ.. Ὁμοίως γράμμα τοῦ ἔτους 1795 τοῦ Γαβριὴλ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως περὶ καθαιρέσεως τοῦ Βενεδίκτου καὶ ἀναγνώρισεως τοῦ Ἀθανασίου ὡς Μητροπολίτου

Ἀθηνῶν καὶ Λεβαδείας, ἐν Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, 1, ἔκδ. 2^α, Ἀθῆναι 1891, σελ. 170.

Κλίνω ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ Ἀγάπιος δὲν κατέβαλεν ἀνελλιπῶς (=εἰς ἀκέραιον, χωρὶς νὰ λείψῃ τίποτε) ἐξ ἰδίων ὅσα συνεφώνησεν ἐν τῇ μεταθέσει αὐτοῦ (στίχ. 8) διὰ τὴν προαγωγὴν του εἰς μητροπολίτην Κυζίκου. Διότι οὐ λόγῳ δικαίου, κατὰ τὸν στίχον 7, ζητεῖται παρ' αὐτοῦ νὰ κάμῃ ἤδη καὶ δευτέραν καταβολήν. Κατ' ἀντιδιαστολὴν ἐπομένως λόγῳ δικαίου ἐγένετο ἡ πρώτη. Ὡς τοιαύτη δὲ δύσκολον νομίζω ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι ἔκτακτος εἰσφορά, ὡς ἡ λόγῳ μεταθέσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐν στίχ. 8-9 λέγεται ὅτι διὰ τὴν πρώτην ἐκείνην συμφωνηθεῖσαν καταβολὴν ὁ Ἀγάπιος ἔλαβε πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἐξοφλητικὸν γράμμα, ἔπεται, νομίζω, ὅτι νοοῦνται καταβολαὶ γενόμεναι ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐξόφλησιν ὀφειλῶν τῆς μητροπόλεως Κυζίκου πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον. Αὗται δὲ ἦσαν αἱ καταγεγραμμέναι ἐν τῷ κώδικι καταγραφῆς τοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας (στίχ. 4). Ἐνῶ, ἀντιθέτως, ἡ ζητούμενη ἤδη παρ' αὐτοῦ δευτέρα καταβολή (στίχ. 23) ἐκ τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων γροσίων ἐπὶ τῷ βοηθῆσαι τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἀγία τοῦ Χ(ριστ)οῦ μεγάλη Ἐκκλησία (στίχ. 15) καθὰ καὶ παρὰ τῶν ρηθέντων ραζήριδων καὶ ἐπιτρόπων ἐκρίθη εὐλογον (στίχ. 15-16) ἐγένετο παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ μετάθεσιν αὐτοῦ διὰ παρακινήσεως ἡμῶν (στίχ. 23-24) (ἦτοι τῶν ραζήριδων καὶ ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ, διὰ τῆς λέξεως κοινοῦ νοουμένης τῆς ληψοδοσίας τοῦ κοινοῦ τῆς ἐκκλησίας, στίχ. 7, 13, 17, 22, 24, 34).

Κατὰ τὰ τότε κρατοῦντα, ὁ διάδοχος ἐπίσκοπος, ἀρχιεπίσκοπος ἢ μητροπολίτης τοῦ δι' οἷονδήποτε λόγον ἀποχωρήσαντος ἢ τοῦ ἀποβιώσαντος ὑπεισέρχετο ὄχι μόνον εἰς τὰ δικαιώματα ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ προκατόχου. Τὸ ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 62, 4 (τῆς 3 Μαΐου 1785) δημοσιευόμενον καὶ ἄνωτέρω παρατεθὲν ἔγγραφον εἶναι κατηγορηματικὸν ἐπὶ τοῦ ζητήματος: Δεύτερον πρέπει νὰ συμπεράνῃς, ὅτι αὐτὰ τὰ τριάντα δύω πουργεῖα δὲν τὰ ἔδωκαν οἱ ἀπὸ πόλεως ἄρχοντες τῷ Ἰγνατίῳ, ἀλλὰ τῇ Ἐπαρχίᾳ. Καὶ ὁποῖος ἤθελε διαδεχθῇ τὸν ἀποθανόντα, θέλει διαδεχθῇ καὶ αὐτὸ τὸ χρέος καὶ ἐξ ἀνάγκης αὐτὸς θέλει καὶ τὰ πληρώσει (στίχ. 23-26). ὁμοίως τὸ ἕτερον, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 109, 3, δημοσιευθὲν καὶ ἄνωτέρω παρατεθὲν, καθὼς καὶ τὸ ἔγγραφον 398 (σελ. 395) τοῦ ἔτους 1825, ἐξ Ἀθηνῶν, ἐν Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, *Ἡ πολιτικὴ Δικαιοσύνη κατὰ τὴν ἐλληνικὴν Ἐπανάστασιν μέχρι τοῦ Καποδιστρίου*, Ἀθῆναι, 1941. Ἐξ ἴσου κατηγορηματικὸν τὸ ἄνωτέρω ἐπίσης μνημονευθὲν ἔγγραφον παρὰ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, *Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, 2, Ἀθῆναι 1890, σελ. 275. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐκλήθη καὶ κατέβαλεν ὁ Ἀγάπιος εἰς τὸν Πατριάρχην ὅσα ἐν στίχοις 8-9 τοῦ παρόντος ἀναφέρονται. Τὰ κατέβαλε δὲ ἔπειδὴ ἀποδεδειγμένως ὀφείλοντο ὡς καταγραφέντα ἐν τῷ κώδικι καταγραφῆς τοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας ταύτης (ἐνν.: Κυζίκου, στίχ. 4). Μετὰ τὴν καταγραφὴν ταύτην ὁμως ἀνεφάνησαν καὶ ὁμολογίαι αὐλικαὶ τοῦ κῦρ γερασίου ποσότητος δεκαεννέα χι-

λιάδων γροσίων, τὰς ὁποίας, καθ' ὃ «αὐλικάς», ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν κοινῇ γνώμῃ ἀρχιερέων, ἀρχόντων καὶ ἐπιτρόπων (στίχ. 5 - 6). Ἐπειδὴ λοιπὸν αἱ ὁμολογίαι αὗται ἦσαν αὐλικαὶ καὶ ἐπομένως ἐβάρυνον τὸν Ἀγάπιον ὡς διάδοχον τοῦ τέως Γερασίου, ἐκλήθη ὅπως συνεισφέρει καὶ ὁ Ἀγάπιος ἐξ ἰδίων, καίπερ τὸ χρέος ἐνεφανίσθη ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ εἶχεν ἐκπληρώσει ἤδη τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις του. Διὰ τοῦτο μάλιστα οὗτος ἀντέτεινε, προβάλλων ὡς ἐπιχείρημα ὅχι μόνον τὸ τελευταῖον αὐτὸ γεγονός, ἀλλὰ καὶ τὴν πασίδηλον ἀδυναμίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης Κυζίκου καὶ τῆς πανιερότητος αὐτοῦ (στίχ. 10 - 11). Μετὰ πολλάς, τέλος, διαπραγματεύσεις καὶ πιεσθεὶς ὑπὸ τῶν τέως καὶ νῦν ἐπιτρόπων καὶ ναζήριδων τῆς ληροφοσίας τοῦ κοινοῦ ἐδέχθη ὁ Ἀγάπιος νὰ καταβάλῃ τὰ ζητηθέντα παρ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες πεντακόσια γρόσια καὶ δὴ διὰ χειρὸς τοῦ τιμιωτάτου χοτζᾶ Ὀλάνη σεράφη (στίχ. 17): ὅπερ σημαίνει ὅτι οὗτος ἐστερεῖτο χρημάτων καὶ ἐδανείσθη ταῦτα παρὰ τοῦ τελευταίου τούτου, ὅστις, ἂν τὸ σεράφης δὲν εἶναι ἐπώνυμον, μετήρχετο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀργυραμοιβοῦ. Κατόπιν τῆς καταβολῆς τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ εἰς τὸν Ἀγάπιον παρεδόθησαν ἐσχισμέναι, ὅχι μόνον ὁμολογίαι ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς δέκα πέντε χιλιάδες γρόσια, ἀλλὰ καὶ ἑτέρα ἐπ' ὀνόματι τοῦ Βελπῆ ἐφένδη Σουπουλζαδὲ δύο χιλιάδων γροσίων, ἥτις εἶχε καὶ αὐτὴ πληρωθῇ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ (στίχ. 17 - 21). Καὶ ἡ μὲν παράδοσις τῶν ὁμολογιῶν ἐσχισμένων ἀποτελεῖ νέαν ἀπόδειξιν τῶν ὧν ἐν 16 ὑπεστήριξα ἐν σχέσει πρὸς τὴν νομικὴν ἰσχὺν τῶν ὁμολογιῶν καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὥφειλε νὰ ἀποδεικνύεται γενομένη τυχὸν ἐξόφλησις ἢ καταβολὴ ἔναντι τῆς ὀφειλῆς, ἐνῶ ἡ ἀναφορὰ εἰς αὐλικὰς ὁμολογίας κατ' ἀνάγκην διαστέλλει ταύτας ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς τοῦ προκατόχου ἀρχιερέως, εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων, κατ' ἀρχὴν τοῦλάχιστον, δὲν ἠνείχετο φαίνεται ὁ διάδοχος. Εἰς τοῦτο συνηγορεῖ, νομίζω, τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν καὶ παρατεθὲν ἔγγραφον παρὰ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 62, 4, καθὼς καὶ (ἐν μέρει) τὸ ἐν σελ. 106, 10, στίχ. 33 ἐπ. Κατὰ τὸν Ι. ΚΑΛΔΕΡΗΝ, ἀπὸ τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα συνάγεται μὲ μεγάλην πιθανότητα, ὅτι «αὐλικαὶ» σημαίνει: «ἐκδεδομένα ἢ συντεταγμένα ὑπὸ τῆς αὐλῆς, πιθανῶς τῆς ἐπισήμου γραμματείας τῶν ἀρχιερέων: Ε. DE HURMUZAKI, ἐνθ' ἀνωτ., 14, III, 468 (τοῦ ἔτους 1794, ἐκ Σιατίστης): ὁ Σισανίου Νεόφυτος ἐπιβεβαιοῦ ἐνώπιον τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ τῶν παρευρεθέντων ἐντίμων κληρικῶν καὶ λοιπῶν τιμίων προσώπων παρασταθεῖσαι ἡ κυρία Γιαννοβιά Χ. Κώτζη ἐζήτησε γράμμασι τῆς αὐτῆς ἡμῶν προσμαρτυρῆσαι. ἅτε δὲ δικαίαν καὶ εὐλογον οὔσαν δέδωκεν τὸ παρὸν αὐλικὸν γράμμα τῇ ἐπιβεβαιώσει αὐτῆς ἐπιβεβαιωθέν».

Ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων γροσίων ὁ Ἀγάπιος ἐκηρύχθη καὶ ἀναπαίτητος ξεπεσμοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας ταύτης μέλος (;) διετίας ἀπὸ τῆς σήμερον (στίχ. 26-27). Τὸν ξεπεσμόν δὲ τοῦτον, ὅστις κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς γεγονότα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ συνοδικὸν διορισμὸν περὶ τοῦ ἐτησίου ξεπεσμοῦ (στίχ. 28-29) εἶχεν ὁρισθῇ εἰς διακόσια πενήκοντα γρόσια ἐτησίως, οὗτος ὥφειλε ν' ἀρχίσῃ καταβάλλων μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς διετίας, ἥτοι εἰς τὸ τέλος τοῦ τρίτου χρόνου (στίχ. 27-28). Ξεπεσμοῦ γίνεται

μνεία καὶ εἰς τὰ ἔγγραφα παρὰ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 109, 3 (τῆς 11 Αὐγούστου 1794), στίχ. 24-30 ὡς ἑξῆς: Ἐν τῷ καταστίχῳ κατὰ τὴν δεσποτικὴν ἐπιταγὴν σας ἐσημείωσα ρητῶς καὶ τὸν *ξεπεσμόν* μου, ὅπου θέλω φροντίζει νὰ κάμνω ἐτησίως, γρόσια διακόσια, ἀφήσ(ας) τὰ πενήκοντα ὅχι ἀπὸ αὐθάδειαν, ἀλλὰ θαρρύνόμενος εἰς τὴν ἔμφυτον καλοκάγαθον αὐτῆς διάθεσιν καὶ ἰξεύροντας ὅτι εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν της νὰ παρακαλέσω τὴν δεσποτικὴν της εὐμένειαν, ὅπου νὰ ἤθελε τὰ παραβλέψη κλπ. ἐπίσης ἐν στίχ. 57-58· καὶ εἰς τὸ αὐτόθι ἐν σελ. 117, 14 (τῆς 23 Φεβρουαρίου 1800). Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ὁ *ξεπεσμός* ἦτο τὸ χρηματικὸν ποσόν, ὅπερ συνοδικῇ ἀποφάσει ὠρίζετο ὅτι ὤφειλεν ἕκαστος ἐπίσκοπος, ἀρχιεπίσκοπος ἢ μητροπολίτης νὰ καταβάλλῃ κατ' ἔτος πρὸς μείωσιν τῶν ὀφειλῶν τοῦ Πατριαρχείου· ἐπομένως ἦτο καὶ ἄλλη ὑπὸ ἄλλο ὄνομα τακτικὴ εἰσφορά.

Τὸ ἔγγραφον εἶναι ἐπίσημον, ὡς ἐπιβεβαιωμένον ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ ἐσφραγισμένον διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ κώδικος τοῦ κοινοῦ, ἔχει δὲ συνταχθῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, διότι καὶ βεβαιωμένον εἶναι ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ καὶ διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 119, 60 τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1790 δημοσιευομένης περιλήψεως ἐπιστολῆς τοῦ Θεοφίλου Σερβίων πρὸς τὸν Ἀγάπιον, οὗτος ἠδρευσεν ἐν τῇ βασιλευούσῃ. Ὁ πατριάρχης Γαβριήλ, ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ ὁποίου συνετάχθη τὸ παρὸν ἔγγραφον, ἐξελέγη τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1780 καὶ ἦλθεν ἐκ Παλαιῶν Πατρῶν, ὧν ἦτο μητροπολίτης, τῇ 11^ῃ Δεκεμβρίου 1780 (Μ. ΓΕΔΕΩΝ, *Πατριαρχικοὶ πίνακες*, Κωνσταντινούπολις 1880-1885, σελ. 666).

- 1 † ὁ Πατριάρχης ἐπιβεβαιοῖ
- 2 † Διὰ τοῦ παρόντος γίνεται δῆλον, ὅτι μετὰ θάνατον τοῦ μακαρίτου κυζίκου κυ-
(ρίου) γερασίου, καὶ ἀπο-
- 3 κατάστασιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ τοῦ ἤδη πανιερωτάτου μ(η)τροπολίτου κυζί-
κου κυρίου ἀγαπίου, ἀνε-
- 4 φάνησαν, ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ κώδικι καταγραφῆς τοῦ χρέους τῆς ἐπαρχίας ταύτης,
ὁμολογίαι αὐλικαὶ τοῦ
- 5 κὺρ γερασίου ποσότητος δεκαεννέα χιλιάδων γροσίων. περὶ ὧν ἄσπρων ἄτε
ἐκ τοῦ κοινοῦ
- 6 πληρωθέντων κοινῇ γνώμῃ ἀρχιερέων, ἀρχόντων, καὶ ἐπιτρόπων, παρεκινήθη
κατὰ μέρος ὁ ρηθὲς
- 7 πανιερώτατος μ(η)τροπολίτης κυζίκου κύριος ἀγάπιος βοηθῆσαι τῷ κοινῷ τῆς
ἐκκλησίας, οὗ λόγῳ δικαίου,
- 8 τὰ ὅσα γὰρ συνεφώνησεν ἐν τῇ μεταθέσει αὐτοῦ κατέβαλεν ἀνελλιπῶς ἐξ ἰδίων,
καθὰ δηλοῖ εἰς πλάτος